

ZAKON O CENTRALNOJ EVIDENCIJI STVARNIH VLASNIKA

STANJE

Zakon o Centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika („Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 41/2018 i 91/2019, u daljem tekstu: Zakon) stupio je na snagu 8. juna 2018. godine.

U vezi sa Zakonom doneta su dva podzakonska akta koja bliže uređuju njegovu materiju, i to Pravilnik o sadržini Centralne evidencije stvarnih vlasnika radi sprovođenja evidentiranja stvarnih vlasnika registrovanog subjekta i Pravilnik o načinu i uslovima elektronske razmene podataka između Agencije za privredne registre (u daljem tekstu: APR), državnih organa i Narodne banke Srbije radi sprovođenja evidentiranja stvarnih vlasnika. Oba pravilnika počela su da se primenjuju 15. decembra 2018. godine.

Centralna evidencija predstavlja javnu, jedinstvenu, elektronsku i centralnu bazu podataka o fizičkim licima koja su stvarni vlasnici u pravnom licu ili drugom subjektu koji se registruje u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Registrovani subjekt). Centralna evidencija je uspostavljena 31. decembra 2018. godine.

Zakon se primenjuje na sledeće Registrovane subjekte: (i) privredna društva, osim javnih akcionarskih društava; (ii) zadruge; (iii) ogranke stranih privrednih društava; (iv) poslovna udruženja i udruženja, osim političkih stranaka, sindikata, sportskih organizacija i udruženja, crkava i verskih zajednica (v) fondacije i zadužbine; (vi) ustanove i (vi) predstavništva stranih privrednih društava, udruženja, fondacija i zadužbina.

Poslednjim izmenama i dopunama Zakona koje su stupile na snagu 1. januara 2020. godine propisano je da nadzor nad evidentiranjem, tačnošću i ažuriranjem evidentiranih podataka i čuvanjem podataka i dokumenata vrše APR, Narodna banka Srbije, nadležni državni organi - Poreska uprava, Uprava za sprečavanje pranja novca, tržišna inspekcija, kao i da u slučaju utvrđivanja nepravilnosti mogu pokrenuti prekršajni postupak protiv Registrovanog subjekta i odgovornog lica u Registrovanom subjektu - pravnom licu. Nadzor nad primenom Zakona i nadzor nad radom APR-a u vezi sa Centralnom evidencijom vrši ministarstvo nadležno za poslove privrede.

Ovim izmena i dopunama rok za evidentiranje stvarnih vlasnika Registrovanih subjekata u Srbiji produžen je do 31. januara 2020. godine.

Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona koji se nalazi u pripremi nastoji da proširi pojam ovlašćenog lica, tako da se pored lica koje je ovlašćeno za zastupanje u Registrovanom subjektu ovlašćenim licem smatra i osnivač u postupku osnivanja Registrovanog subjekta elektronskim putem. Nacrt odgovorno lice u Registrovanom subjektu definiše kao ovlašćeno lice određeno na napred navedeni način.

Takođe, Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona predviđa novi prekršaj u slučaju osnivanja Registrovanog subjekta elektronskim putem.

COVID-19

Vanredno stanje u Republici Srbiji izazvano pandemijom bolesti COVID-19 uvedeno je 15. marta 2020. godine Odlukom o uvođenju vanrednog stanja („Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 29/2020).

Imajući u vidu obavezu ličnog preuzimanja kvalifikovanog sertifikata za elektronski potpis (u daljem tekstu: Sertifikat) od strane lica ovlašćenog za zastupanje, na one Registrovane subjekte kod kojih je obaveza evidentiranja ili izmene podataka o stvarnom vlasniku nastala tokom vanrednog stanja, a čija su lica ovlašćena za zastupanje strani državljani koji su se tokom pandemije zatekli van granica naše zemlje, vanredno stanje izazvano pandemijom bolesti COVID-19 imalo je negativan uticaj.

POBOLJŠANJA

Nije bilo poboljšanja Zakona tokom prethodne godine.

PREOSTALI PROBLEMI

Kada je osnov evidentiranja osnivanje Registrovanog subjekta, potrebno je izvršiti evidentiranje podataka u Centralnoj evidenciji uz upotrebu Sertifikata lica ovlašćenog za zastupanje u Registrovanom subjektu, najkasnije u roku od 15 dana od osnivanja Registrovanog subjekta. Ovo znači da je u slučajevima kada je lice ovlašćeno za zastupanje strani državljanin, koje nema prebivalište na teritoriji Srbije, potreban njegov dolazak u Srbiju, budući da se preuzimanje Sertifikata od ovlašćenog tela za izdavanje kvalifikovanih sertifikata za elektronski potpis vrši isključivo uz lično prisustvo lica ovlašćenog za zastupanje, što za potencijalne investitore može biti dodatni logistički izazov.

Dodatno, poslednji preostali problem predstavljaju stroge sankcije propisane za nepostupanje po odredbama

Zakona, koje su potpuno nesrazmerne radnji i posledicama radnje koja se sankcioniše.

PREPORUKE SAVETA

- Potrebno je izvršiti znatne izmene postupka registracije neophodnih podataka upotrebom Sertifikata u Centralnom registru. (3)
- Potrebno je ublažiti sankcije predviđene Zakonom. (3)